

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ вносить
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно 1 „ — „
для заграниці 20 рублів або
40 франків.

Подаючи числа по 6 кр.
в бюрі газет Л. Горовіца в
Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ

щодня крім неділі і ру-
ських свят о год. 5. по пол.

Редация і Адміністрація
„Буковини“ знаходиться в
Чернівцях (ул. Петровіча
ч. 2.)

Оголошення приймає ся за
оплатою 6 кр. від стрічки;
а в „Надієллі“ по 10 кр.
від стрічки.

БУКОВИНА

Панотцева борода.

(Письмо від селянина. *)

От що мені дучило ся в неділю на
29-го листопада! Вертав я від свого сина,
що є в рускій бурсі в Чернівцях, і прий-
шов на стацию Volksgarten. На стациі бу-
ло кільканайцять осіб. Між ними і один
гарно убраний шляхтич, котрий — скоро-
ми купили білети — приступив до мене і
питає:

— Звідки ви, газдо?

— Я із Вовчинця. А прошу звіт-
ки ви?

— Я із Веречанки.

Питає він мене, куди я тепер гадаю
їхати. Я йому кажу: „домів.“ — А де ви,
газдо, були? — У сина був, що до школи
ходить в Чернівцях.

— То дуже файно — він на то ка-
же. — Но, прошу я вас, а в кого ваш
син на станції?

— В рускім Народнім Домі в бурсі.

— А кілька там платять ся?

— Маючі платять по 15 зр. місячно,
а середні по 8 і 5 зр. і по 3 зр., а одні
і за дармо, котрі єуть сироти бідні.

Він мене питає: — А хто той Дім
провадить?

*) Подаємо це письмо селянина на доказ, як у нас
поступила свідомість народна.

Кажу ему: — Наші Русини черно-
вецькі, як презес Винницький, професор
Стоцький, проф. Пігуляк, інспектор Попо-
вич і инші знатні Русини.

Каже він мені: — То дуже гарно.
Отже ви Русин?

— Русин! — кажу. — А ви також
Русин?

— Ні, я Волох.

— То у вас у Веречанці говорять
по волоски?

— Ні — каже — у нас говорять по
руски і я не знаю по волоски, але ми то-
му називаємо ся Волохи, що наші панотці
із бородами, а ваші рускі голі.

— Якже оно? — питаю. — А вже і
наш панотець з бородами!

— Ну, то ви також Волох, а не Ру-
син, коли так кажете.

— Ні, — кажу — то не так. Що
то, аби панотцева борода мала бути зна-
ком на то, чи я Русин чи Волох? Так
не йде!

Став я ему в дорозі толкувати, що
ні Русини ні Волохи не походять від пан-
отцевих борід, тільки від мови, якою гово-
рять. Може мій отець носив бороду, а я
голю, а може я носу, а він голів... Се
нема що уважати на борода панотців,
тільки на мову, якою говорили наші діди
і наші тати і якою ми самі говоримо. Від
того ми і називаємо ся Русини, що наша

мова руска. А ми своєї мови не цураймо
ся, бо чужа мова нас не погодує, она як
та зла мати, що прийде на чужі діти тай
їх кривдить. Оттак і з волоскою мовою
може в нас бути.

Сими словами я і закінчив розмову
із своїм шляхтичем, але на послідку каже
він до мене: — Не видний ви чоловік,
але гарно знаєте, хто ви є. Ну, шіроку,
гарну голову маєте.

А я ему кажу, що: „і ваша, пане,
не зла, тільки дайте єї трошки поправити
доброму рускому майстрови, а не волоско-
му псувателеви, що вам голову збавить“...

І сердечно він мені подякував за цілу
розмову і обіцяв мені, що буде Русином і
против рускої мови ворогувати не буде,
а зворогує на тих, що єго наклонюють до
волоскої мови та хотять мати з него Во-
лоха. Прийшла стация Глибока — і він
висів тай ми розійшли ся.

Але панотцева борода не виходила
мені і далі з голови. Темний наш нарід —
він на панотцеву бороду дивить ся тай по-
ній судить, що він Волох. Хто таке видає,
хто таке чуває? Наші отці духовні не
мають охоти говорити до нас по нашому,
по руски, вмовили в руский нарід, що
він волоский, рускої мови навчити ся не
хотять, а люди наші дивлять ся на бороду
і повторяють як діти, що они Волохи.
Опамятайте ся, рускі брати! Радше збе-

3) Дещо про курене тютюну.

Після власного досвіду
написав

Т. знад Прута.

(Конець).

Як відноситься курене до їди.

Після моєї консультації у доктора Зоундзо
я став пильно слідити за судом „науки“ про ку-
рене тютюну. Тільки не систематично, а так
припадково, мимоходом.

Одного разу розбалабав ся якийсь наш сла-
вний професор (він тепер уже славний директор
гімназійний) про курене тютюну. Говорить,
що нема нічого шкідливішого, як курити після
обіду (се-б то їди). Чому? — питає ся сам себе.
— Тому і тому і тому... А всі ученики слуша-
ють мов проповіді у церкві. Так тихо, що не то
що полет мухи — а хід мурашки учув би-є
(але мурашки тоді не побірали науки у славно-
го професора історії). Наслідком своєї ученої ба-
лаканини було, що деякі із моїх шкільних това-
ришів може і тепер не курять після обіду. Бо й
я довго не курив. Але він таки не послухав
професорської ради. — Зараз розкажу, чому се
стало ся і як.

Славний професор страшно любив бути ав-
торитетом (Єго значайна фраза: Was ich sag'
muss durchgeführt werden! — Та і чому-б ему
не бути авторитетом? Слабостий та недостатків

у него не було ніяких — хіба що дуже непа-
вдів Славян — вже возів Волохів; — але то
відай не гріх...) І він знав знаменито, як стати
для учеників авторитетом при помочи слова і
діла і тону і жесту. А все-ж таки перед моєю
совістю раз провалив ся. Се, правда, мов би і
не до річи, але розкажу — не витримаю. Тільки
прошу читателя, ласкаво не думати, будьто я
хочу таким чином на славній професорі історії
підметити ся. Ми, — т. є. історія і я, або таке
славний професор і я — жили у найліпших від-
носинах. Отже до річи.

Раз якось-то захотів наш педагог почува-
ти ся відай перед учениками, тай питає єя: „Чи
скаже хто мені, чому Александра Македонського
називає історія Великим, — а Наполеона І. ні?“
— Всі розуміє ся мовчали мов накармлені осли.
— „Так я вам скажу; уважайте!“

Щоби не стратити жадного слова, я при-
клав долоню до уха.

„Видите: Наполеон був несений подіями
свого часу, тим часом коли Александер сам со-
творив події.“

От вам живісенька філософія — подумав
я і сховав почуте, де слідувало. Але що я в мо-
лодих літах дуже часто і охочо займав ся і
бавив ся „філософією“, уважаючи єї своїм най-
властивішим тереном, то-ж не могло поминути,
щоб я чужу „філософію“ не став роззирати та
розтрясати. Конець-кінцем, мені показало ся, що
наш професор Александра без підстави над мі-
ру звеличав, а Наполеона против заслуги аганив,

і що, коли-б Наполеонове царство не так скоро
було розпало ся, то і він мусів би був на-
звати ся Великим — а може Французи і звуть
єго таким? Одним словом славний професор стра-
тив для мене німб на завше. Тому то я єго ра-
ди і що до куреня не слухаю. Ось що!

Противно, я навіть з великим уподобанем
курю після їди і думаю, що так добре. Мені ви-
дить ся, що через курене тоді апарат нервовий
(розуміє ся лиш у курця, некурцєви сим я курити
німає не дораджую) збуджає ся до повної сил-
и і відділює користно на органи травлення. З
другої сторони знов, я німає не можу курити пе-
ред їдою. То — є, властиво могли можу я —
тільки їда мені після куреня зле смакує. — А ся
послідня обставина доказує посередно неспу-
сність погляду мого славного історичного профе-
сора з різною ясністю.

Чому волонно люди курити не перестають — а ко-
ли перестають, то чому?

Одного разу я — так собі, з браку иншо-
го хосенного заняття — взяв ся я пильно зани-
матися психологічними розслідами. Читаю о вис-
пости душі над тілом і рівняю то, що читаю,
з тим, що на собі помітив.

І аж стидно стало мені, що моє тіло має
такий великий вплив на мою душу. От хоч би
приміром дотично куреня. Помогти, курене мені
німає ні в чім не допоможе. Так на що-ж курити?
Хіба пусто гріш викидати із кишені та ще, що

рять ся разом і спонукайте панотців-Волохів, аби они навчили ся по руски говорити, бо лекше навчити ся панотцеві в селі по руски, ніж цілому селу по волоськи, аби розуміло свого панотця. Не даймо ся звести на манівці, шануймо своє, аби ми стали славним народом перед цілим світом!

Семен Копачук,
господар із Вовчинців:

Надзвичайні загальні збори наукового Товариства ім. Шевченка у Львові

I.

Ті збори відбули ся вчера (дня 8-го с. м.) в приміщенні львівської Рускої Бесіди при участі близько 100 осіб. Займаючись з них обширно справу на підставі записок нашого справоздавця, згадаємо нині лиш дощко коротко. Збори були дуже веселі; руска політикоманія дійшла до кульмінаційної точки. Партиї пристрасти мали волю і виявили ся в цілій своїй наготі. Опозиційні елементи звели таку бучу, якої на зборах наукового товариства ще ніколи не бувало.

Які мотиви мали ті, що скликували збори, видно найлучше із письма, розісланого ними до опозиційних членів товариства. Там читаємо:

„Надзвичайні загальні збори товариства ім. Шевченка скликані на день 8-го н. ст. грудня с. р., щоби поладити отей дві справи: 1) зміну статутів; 2) відклик 15 членів відухвали виділу що-до виповіди дальшого печатання газет „Дзла“ і „Батьківщини“ в друкарні товариства.

Обі справи дуже важні і мають далекосягале значіння для руско-народного діла, — а тим самим вимагають, щоби члени товариства явили ся як найчисленніше на тих зборах і порішили обі справи відповідно з огляду на добро загальне.

Перша справа — зміна статутів — має на цілі дальшу трансформацію товариства ім. Шевченка. Сим разом зміна дотикає головні права, обов'язків і діяльності членів, їх поділу на звичайних і дійсних і т. п. Тож треба розважно застановити ся над проктованою зміною, щоби не лиш права членів, але й добро самого товариства не потерпіло ушкоди.

Друга справа представляє ся так: Виділ товариства винувів з Новим робом дальше печатане газет „Дзла“ і „Батьківщини“ в друкарні тов. ім. Шевченка, — а мотивує свою постанову отсим, мов би то видавництво шкільних книжок загрожило, що тов. ім. Шевченка не дістане

накладу тих книжок, коли в своїй друкарні буде печатати газети політичні. В виду сеїухвали 15 членів товариства (др. Сельський, В. Нагірний, др. Савчак, Ю. Романчук, о. А. Стефанович, Ів. Болей, др. К. Левицький, А. Дольницький, о. А. Темницький, о. Лежоговський, Іл. Кокорудз, Ф. Гладилевич, Гр. Врецьона, М. Струєвський і о. Гіряк) узняло за потрібне зголосити відклик до загальних зборів.

Справа сеї винувиди печатання народно-русских газет — після нашої думки — мусить трактувати ся засадничо: чи взагалі, если мотиви виділу основують ся на правді, руско-народне товариство, засноване 1874 р. патріотами нашими як раз для підтримання руско-народних видавництв, може і має давати послух постороннім непокликаним чинникам і чи зможе оно, улягаючи яким небудь чужим впливам заховати честь народну і не сплямити того прапору, на котрім виписане імя генія Руси-України, Тараса Шевченка. Справа набирає ще більшої ваги з огляду на теперішню пору, на наші внутрішні відносини, на пресумні прояви деморалізації, корупції і сервілізму.

Для того уважаємо своїм обов'язком звернути Вашу, Добродію, увагу, що Ваша участь в сих надзвичайних загальних зборах єсть доконечно потрібна, бо справа може рішати ся більшістю кількох голосів, — і ми невинні, що Ви не залишите прибути до Львова в дні 8-го н. ст. грудня с. р. і явити ся о годині 9½ рано в приміщенні „Рускої Бесіди“ (ринок ч. 10. I. поверх), де відбууть ся збори. В імені 15 членів, зголосивших відклик: *Олександр Темницький, Др. Щасний Сельський.*

Так мотивували ті 15 членів потребу скликання зборів.

Проект зміни статутів — як то ми в своїй час писали (гл. ч. 114 і 120 „Буковини“) — мав на цілі надати товариству чисто науковий характер, аби мало більше поваги. Доси бувало так, що в члени примикано нераз людей, що не визначили ся нікими науковими працями; а тепер мало бути так, що дійсними членами товариства могли бути лише ті, котрих виділ узнав гідними прийняти в члени. Сей розумний, у всіх наукових товариствах практикований спосіб, вчера перепав; потрібно було третини всіх голосів, аби можна було змінити статут, а було за зміною лише 49 против 35. Значить, остає ся в товаристві давний статут.

Справу виповідження „Дзла“ і „Батьківщини“ друку поладити збори так, що 41 голосами против 40 рішили, що товариство ім. Шевченка має дальше їх друкувати. П. Романчук говорив, що ставропільська друкарня готова була друкувати „Дзла“ далеко таньше, як друкарня тов. Шевченка, та проте і він і его прихильники чогось не квалять ся, водять дру-

карню тов. ім. Шевченка... Іде їм — як сказано в їх відозві — о принципіальну річ, о посторонні впливи, яких они не можуть стерпіти, хоч би були корисні для товариства. О тім ширше другим разом.

Поставлено також kwestію довіри до виділу, 12 було за висказанем виділові недовіра, а 56 против. Тоді забажало ся декому висказати виділові бодай свій „жад“, але проф. Громницький в імені виділу зголосив димісію, проф. Грушевський зрік ся редакції Записок, др. Франко казав, що виступає з секції, — одним словом всі ті, що хотіли мати товариство науковим і що займають ся наукою, заявили своє велике невдоволення з такого обороту річі. Політики настрашили ся такого кінця... Остаточно рішено, що виділ той сам, який є, має остати ся аж до слідуючих загальних зборів.

Збори тягнули ся від 10 год. до 2, і від 4 до 9-ої. Докладніше справоздане з них подамо завтра.

НОВИНИ.

Чернівці, дня 9-го грудня 1896.

† Гр. Мария Говс. В неділю відбув ся у Відні похорон першої двірської дами нашої імператриці, гр. Марії Говс. В похоронах взяв участь імператор, багато архикнязів і архикнягинь, двірські достойники, міністри, висока шляхта і т. д. Тіліні останки покронні двірський парох Шнабль у приміщенні покійної, а відтак понесено труну до двірського костела св. Михайла. Там зібрало ся велике число достойників з імператором на чолі. За труною ступали оба сини покійної гр. Леопольд і Зено Говс, брат покійної міністер краєвої оборони гр. Вельзетаймб і інші свояки. Між великим числом візнів визначували ся візні імператриці і архикнягині Стефанії. По відвезенню заупокойних молебів відвезено тіло покійної на дворець полудневої залізничі для остаточного похоронення в Граці. — З Чернівців вислано президентови гр. Говсови багато кондолеційних телеграм. Окрім руско-народних товариств кондолювали урядники правительства, виділ краєвий, магістрат, різні корпорації і товариства.

Цісарську санкцію одержала нова устава податкова і буде завтра оголошена в урядовій Wiener Zeitung.

В „Академічній Громаді“, товаристві руских академиків у Львові, існує особливий „Научний кружок“, котрий має на цілі як найширше загальне освітлення членів товариства. До сего найлучше надають ся відчити. Однак щоби чле-

далеко гірше, позваляти тілу знуцати ся над душею. Ні, так дальше не сміє бути — думаю я. Кину курити. Не на завсідги (бо так поступивши, станує рабом противної засади), а так на якийсь час. Потім буду курити зовсім принакливо. Так як приміром не ся склику вина. Єсть, то і вино є, а нема, то нема. І так не курив я до дватри дні, А потім став роздумувати інакше.

— Тяжко витримати, не курячи зовсім. І який хосен із того? Прейнять мое здоров'я не є в п'яті загрожене. Так за яку-ж ціну приношу я сею жертву? Щоби верховодила душа над тілом? Се не зле, овсім дуже похвально. Але не забувати-б, що тіло разом з душею — то одна цілість. І коли в самім ділі душа в с'їм випадку доказує свою зверхність над тілом, то як же нестерпно сурово метить ся, (бодай у першій часі) тіло над душею! І задля чого все те? Пощо мені мучити ся задля голої ідеї? Задля чого давати морочити собі то, чим жите для нас принаде? І а не видержав з сею аскезою.

Але чому-ж люде курити перестають? Після осуду здорового розуму перестати курити можна, взагалю мусить ся от за для яких причин: а) коли курене не справляє загалу курців відомих приємностей; б) коли куренем наражає ся жите, або що-найменше здоров'я; в) коли кому можливість куреня так утруднена, що с'їй трудности ніяк не відповідає приємність.

Курене без приємности.

Що курене некурцеві не може справляти жадної приємности — о тім нема що розводити ся. То мабуть знають всі. Але бувають случаи, коли люди, що довгий час курили і навіть дуже пристрасно курили, задля якоїсь зміни в організмі при куреню не відчувують ні найменшої приємности. Зміна сея може бути проміною, або і тривкою.

Я оставляю лікарям вияснене, що тут змінє ся і як, а також вияснене поодиноких случайів зміни. Сам же обмежу ся наведем двох типічних випадків.

Перший тип представляє нам хорий смотлокою (інфлюенцою). Таким хорим курене тютюну загалю не лишенє не справляє жадних приємностей, але просто раять легке, через що они без найменшого жалю курити покидають.

Другий тип — то люди у високій старості. Я зробив у послідній часі се спостережене, та доніс его до відомости одного лікаря з розширеною практикою, заразом ставляючи питанє о причину сего з'явища. Лікар відповів, що причина сему є страчене старцями зм'єну смаку. І в самім ділі щось они страдати мусіли, коли кидають добровільно курити. Однак трудно згодити ся, аби они мали в наслідок атраченя

самого зм'єну смаку залишати давно неревняту привичку куреня. Бо приємність при куреню дотикає ся ще найменше самого смаку.

Курене, загрожающее жите, або що найменше здоров'я.

Є не мало таких случайів, де курене значно підкопує стан здоров'я, або і просто таки нищить жите. Тому повинен кождий курець, котрий побоює ся з огляду на своє здоров'я якоїсь шкоди, удати ся до св'єтлого лікаря о пораду, і в случаю відрадженя уживаня тютюну строго сего лікарського припису держати ся. А се буде не так тяжко тому, хто скарб свого здоров'я, взагалю жита, виче цінить, як якусь там приємність; бо хто жите своє ставить над все инше, тот охочо понесе для его ратованя всяку жертву. Противно заховуватись може хіба божівільний, або тот кому жите тягарем та обридло.

Правда, що і лікар повинен докладно обдумати дотичне рішенє і не пересаджувати злишним ригоризмом, хоть би вже тому, що противне поведєне з его сторони часто підкопує довіру до поваги лікаря взагалі.

нів товариства заохотити ще більше до самостійної праці, рішив новий з'їзд „Научного кружка“ на своїй засіданні з дня 3-го с. м. оголосити для членів „Академічної Громади“ такий конкурс: „Научний кружок“ товариства „Академічної Громади“, бажаючи розбудити більший рух між своїми членами, як рівно-ж заохотити тих, що хотіли-б спробувати своїх сил на полі нашого письменства, розписує отсім конкурсу на оригінальні недруковані ще поеми, новелі, оповідання, розповіді наукові і т. п. Об'єму творів не означає, а подишаєся їх до волі авторам. Всі твори мають бути прислані найдалше до 1-го лютого 1897 р. на адресу товариша Вол. Гнатюка (ул. Замоиского ч. 15) або до „Академічної Громади.“ На кождім творі має бути якийсь знак або число; те саме мусить бути і на замкненій конверті, в котру вкладає автор свою докладну адресу. Коли твір буде прийнятий, конверту отворить ся і ім'я автора подасть ся до публічної відомості; коли-ж він не буде прийнятий, конверт не отворить ся, а автор зможе відібрати собі его через другу особу. Вибрана комісія займе ся оцінкою надісланих творів, а результат оголосить найдалше 1-го марта 1897 р. Нагородою визнає ся три: 1) Кобзар Т. Шевченка в трьох томах, в хорошій оправі; 2) Історію літератури Ом. Оголювського; 3) Бібліотеку Онисевича том III, Творів Навроцького том I, Україну ірреденту Ю. Бачинського і Хлопську поезію В. Будзиновського. Нагороджені твори, котрі остають власністю „Научного кружка“, віддасть ся до друку, а чистий дохід з видавництва призначує ся на нові премії для нагороди найліпших праць членів товариства „Академічна Громада.“

3 Топорієців пишуть нам: Наше село, колись таке славне на Буковині задля своєї доброї господарки і гарного ладу, тепер етаю славне своїм неладом і всяким илюгавством. Таке у нас завело ся за двірникованя Костакія Двірничука, що най Господь Бог боронить всіх добрих людей від такого. Наш двірник не від нині так газдує; уже за-молоду був чоловіком, до котрого честні люди не хотіли приставати. Говорять ріжне про него, навіть згадують деякі недобрі вчинки з его молодих літ; але що він дуже хитрий чоловік, то знав кінці ховати добре, так що ему тяжко доказати. Тож не буду писати про те все, аби не казали, що то я пишу сплетні і брехні. Але таки одно спізнаю, а то про одну Двірничукову наймичку. Кажуть, що він позичив у садакурського жиди Нути 500 зр., дав своїй наймичці 50 зр., чи навіть більше, а потім її нагнав та говорив, що то она вкрала ему всі гроші. Тягали ся они потім по судах, а так не лижне порядним людям! Та що то обходило Костакію, коли він собі жив „по паньски“, забавляв ся по чужих домах, коли чоловіків не було дома, та такого сорому наробив нашому селу.

Кому курити не варто?

Коли хто курить, то мусить знати, длячого він курить, се-б то він повинен мати при тім на оці якусь ціль (таку ціль має навіть такий курець як о. Пантелімон). Що природійше для того, сль скажу, що тот, хто пр. не добачає жадної або дуже малу приємність при куренні, повинен перестати курити? Він повинен то учинити хоть би вже для того, що курене коштує гроші, котрі можна на иньшу діншу ціль ужити. А сеї обставини ніяк не треба забувати. Претинь курене і для найбільшого робітника, стаєновить в домовім річнім бюджеті досить високу квоту, котру чей-же ніхто не схоче просто у болото викинути. І я думаю, що сю так природну логіку далеко більше наслідувало-б, як звичайно дїє ся, коли-б не кїдало ся так часто ваги на „модність“ і азе зромілий „шик.“

Кінцеві замітки.

На кінці позволь, терпеливий читателю, тебе запитатись: чи ти знакомиш з постом? Коли ж, то не вір товні, котра тобі каже, що то добре і що ти тому щасливий. Я иньшою гадки. Я тобі раджу: заклади собі ніст у гості, коли его не знаєш і коли не чуєш ся обов'язаним держати церквою постановлені пости. Пожертвуй ему якийсь час. Приміром день. Звикай ся

що коли тепер хто хоче переночувати в дорозі, то не впускають в хату, бо — кажуть — в Топорієцях всі злодії! Оттакого ми дочекали ся по нашім двірнику, а ту ще є і такі люди, що ідуть за ним тепер просити і кажуть, що він невинний! Бійте ся Бога, чи Господь Бог тим людям за кару розум повідберав. чи що оно таке? Але за то иньші люди знов приходять до розуму, тай помалу признають ся, що позичали з громадської каси гроші. От вишло на верх, що наш славний двірник, коби здоров сидів, де тепер сидить, позичив з каси 300 зр. або може й більше (про его рахунки ніхто не знає докладно!), а Дьордій Трофаненко 200 зр., Іван Николайчук 200 зр., Дьордій Цибуляк 100 зр., — а про се все громадський секретар нічого не знав! От що! А тепер нехай чесні люди самі судять, чи то може так бути, аби людей витиснути від заряду громади; а потім в етія зробила ся діра і громадські гроші пропали! Але ми маємо надію, що сям разом вже не вдасть ся викрутити нашого оніра і він трохи посидить собі в Івановій хаті!

М. Г.

Родинна драма. В Штайнмангер на Угорщині жив ротмістр 11-го полку гузарів Петак з своєю жінкою в згоді. Повернувши в понеділок вечером з офіцрського казино до дому, він застав свою жінку в розмові з підпоручником Корб-Вайденгаймом і став еї за се робити викиди. Жінка хотіла вийти до другої кімнати, та в тім Петак вистрілив до неї з револьвера і ранив еї в голову. Корб прискочив до раненої, аби еї ратувати, але сам дістав дві тяжкі рани в шию. Почувши вистріли, прибіг до хати підпоручник Березеді, кинув ся між Петака і Корба, але дістав два сильні удари шаблем в рамя. Петак вистрілив третій раз до Корба і ранив его в груди; Корб упав, облягтий кров'ю. Узрівши то, Петак поїхав до Відня і етавив ся сам у військовій команді. Житю жінки Петака і Корба грозить небезпечність. Позаяк Петак жив із своєю жінкою в згоді, то догадують ся, що свій вчинок зробив в ненормальнім стані.

Про охоронне щіплене сировицею дифтеричною видає рада санітарна допінної Австрії таку оцінку, що майже не підпадає ніякому сумнівови лічниця вартість охоронного щіплення сею сировицею, хоч що припада, сила охоронна щіплення триває лиш короткий час (що найвище три тижні). Що-до закидів, підножених против такого щіплення, немов то оно інокить здоровлю і житю заціпленних людей, то ледви чи ті закиди мають рацію, коли зважити ся, що при величезній екізлькості інекцій сировицею не було ніякої ушкоди здоровлю, а при охороннім щіпленю уживає ся дуже маленької давки сировиці. З огляду на се кр. рада санітарна завила ся за уживанем охоронного щіплення, але заразом радить, щоби таке щіплене примінювати лиш що-

з его неприємностями, не тільки дотично їди, але і дотично иньших тобі милых привичок. Хоть би і курене. Ти узриш, що дотичні приємности подвоють ся. А потім може й подякуєш мені, хоть я на твою подяку й не рахую.

Тим законодавцям дотично віри, що установили для своїх віруючих пости, ніяк не можна у премудрости відмовити. Нині всі свідкі лікарі з ними годять ся без наду, що ніст в економій здоровлю одиниць і народів є чинником неабияким. От подивись на богатих жидів. А потім порівняй з ними тих безпачетанно, без віддиху гуляючих наших папів та папків, що то їм жиди спадкоємцями...

Зрештою не пересаджуй у нічім. І в пости не пересаджуй так, як наш вічно голодний мужик. Бо і то лих — і не мале.

Та ще раджу тобі щиро, все, всюду і акуратно глядіти за собою, добре розважувати причини свого щастя, своєї неволі, свого здоровля і своєї хвороби. Бо сю старанність дешеву не заступить тобі жадна і найліпша рада, хоть би і найславнішого доктора Зоуїдао.

Прощай, будь здоров, коли согрішив, не поминай лихом!

до таких дїтій, котрі стикають ся з дїтьми недужими на дїагностику.

Цікава конфіскація. В Сольногороді конфіскувала прокуратура число газети *Fremden-Zeitung* за те, що там була описана кріпость Франкенсфесте в Тиролю з кількома ілюстраціями. Власти добачили в тім оголошене державних тайн, хоч богато туристів рік-річно оглядає згадану кріпость.

Кури паниці. Перед судом в Обан в Англії веде ся недавно тому цікава розправа. Годівельник курій, якийсь Леджен заізвав був суду горальню за то, що она розвиває ему его кури. Він розповідав, що від часу, як один з его когутів показав дорогу куркам до ставу, до котрого спливають вивари з горальні, кури не хотять нести ся, гратять апетит і худнуть. В неділю ходять всі кури як не свої, бо горальник тогди не робить; за то в понеділок честує ся подвійно цілий курячий гарем разом з нашими когутами; кудкудакають з радости і таки аж ходять в три путі. Принесли когута і судня казав дати ему горівки. І дійсно він пив з великою охотою і унів ся. Суд наказав властителя горальні обгородити став.

Голосний процес о тоаст царя в Берляні вже скінчив ся. Головних обжалованих Лекерта і Ліпона засуджено на 18 місяців тяжкої вазини. Против кримінального комісара Тавша веде ся тепер судство за кривоприєсугу.

Страшна їзда. В Стирії, на етациї Егиді коло Марбуру лучила ся в неділю страшна пригода, котру хочемо тут для остероги коротко описати, бо і в нас лучає ся нераз, що селяни нерозважно чіпають ся від'їжджаючого поїзду. Коли іменно поїзд з Егиді від'їжджав, вхопили ся три селянки линви і хотіли також поїхати тим поїздом. Одна селянка впала на землю, друга впала з дошки на кондуктора і покотилась в яр, але трета держала ся залізної жертки від вагона і так еї поїзд волочив. Еї опустели сини і вже мала впасти під колеса, коли подорожний Моріц Шлезінгер отворив двері і з напруженням всіх сил відтрусив еї від колеса. Виправді кондуктора дали знак, аби поїзд став, але серед невеликого гуку ніхто не чув сигналіз. Шлезінгер хотів підтягнути селянку до себе, але то ему не удавало ся і мабуть селянка були би таки впала під колеса, коли-б вінци не задержали поїзду, давши знак линвою ратунковою. На селянці були річні щіпком подерті, а Шлезінгера мучили везом відвезти до дому, бо від муки і страху омаївав кілька разів.

Американський дурисвіт з Коломийщини. Руска газета „Свобода“, виходяча в Америці, помістила таку остерогу для тамошньої рускої публіки: „Остерігаємо наших людей в Канаді перед обманцем Грицем Пигроцьким, родом з Галичини, з коломиїського повіта. Він видає себе за священника, хрестить дїти, святить воду, а навіть осмільює ся правити дїтургію. Люди християни! буком по плечах такого заволоку, котрий пакить ся творити такий страшний гріх і вас так погано обманює!“

Російські дезертери. Не добре мусить діяти ся російській приграничній сторожі, коли майже що кільканайцять днів поїзляють ся в ріжних галицких і буковинських місцевостях дезертери з тої сторожі. Оногди знов задержала краківська поліція 4 російських дезертирів, що втікли з Радлавиці. Суть то: Федор Кірієв, Косієв Зуханов і Іван Ілії з сибірської губернії та Кіндрат Загарайко з губернії харківської. Они кажуть, що при пограничній стороні дуже тяжка служба і тому богато вонків втілає за границю та укриває ся в приграничних місцевостях.

Дрібні вісті. Від нового року мають на державних залізницях скасувати значай давопона при від'їзді поїздів. — В місцевості Веселі в Чехії віднайшли „жерело“ нафти, однак скоро описля сконстатовано, що то в одного крамаря публа бочка з нафтою, а затамована нафта набиравала ся в однім місці, де еї потім „відкрили.“ — В Буданешті будуть від театральних білетів платити 4-процентний податок; то щось в роді оподаткованя люксусів. — В Палермо штрайкують адвокати, бо президент тамошнього суду відобрав підчас розправи голос одному ад-

вокатови. — У Львові перервала поліція онюди представлених в цирку Сідола, бо в цілім будинку панував чад. Сідола хотів ще даліше „грати“, але поліція не дозволила. — Против звітного ке. Стояловського видав окружний суд в Вадовицях гончий лист; ке. Стояловського хотіли арештувати за зневажене релігії, однак селяни его увільнили і він поїхав до Італії. — До німецького парламенту наспіло 74.000 петицій против поєдинків.

Померли в Чернівцях о. Василь Мандичевський, гр. пр. парох і ексарх в Молодієві, батько директора гр. пр. реальної школи; — в Станіславові Марія з Колинковських Глібовицка, вдова по гр. кат. пароху в Грабівці, в 77-ім році життя; — в Маковиску, ярославського повіту, Любош Черлауначевичева, жена тамошнього гр. кат. пароха.

Ціни збіжжя і других продуктів. Дня 28-го листопада 1896.

	Львів.	Чернівці.
Пшениця . . . від	7.35 до 7.60	від 7.60 до 7.70
Жито	6.— „ 6.10	„ 5.65 „ 5.70
Ячмінь бров. . .	6.— „ 6.75	„ 5.75 „ 6.25
Ячмінь простий .	5.25 „ 5.75	„ 5.— „ 5.25
Овес	5.60 „ 5.75	„ 5.20 „ 5.30
Ріпак	10.— „ 11.50	„ 9.50 „ 10.50
Горox	5.— „ 9.—	„ 6.— „ 7.—
Вика	0.— „ 0.—	„ 0.— „ 0.—
Льнянка	0.— „ 0.—	„ 0.— „ 0.—
Біб	0.— „ 0.—	„ 0.— „ 0.—
Бобик	4.25 „ 4.75	„ 0.— „ 0.—
Гречка	0.— „ 0.—	„ 0.— „ 0.—
Конюшина черв.	45.— „ 50.—	„ 40.— „ 43.—
Конюшина біла .	40.— „ 55.—	„ 0.— „ 0.—
Конюш. шведск.	30.— „ 50.—	„ 0.— „ 0.—
Кукуруза нова .	5.30 „ 5.75	„ 5.10 „ 5.25
Хміль 35.— 45.—	зар. за кіло у	Львові око- вита за 10.000 літрів 12.75—13.25

Подвійна кримська муштарда!

Оферую свою знамениту, загально визану, єввіжу подвійну муштарду; розсилаю і на пробу поштою в бочівках по 5 кіло за 2 зр. 40 кр., 2³/₄ кіло за 1 зр. 60 кр., 12 кіло за 5 зр.; 12 кіло за 9 зр. 50 кр.

FERD. MICHEL, Senfsiederei,

K r e m s, N.-Oesterreich. Schmeltzgasse Nr. 215.

За якість гарантую; коли не до вподоби, приймаю назад. (1—2)

LINIMENT. CAPSICI COMP.
aus Richters Apotheke in Prag.
Beim Einkauf dieser anerkannt vorzüglichen, schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, sehe man stets nach der Marke: „Anker“.

ВАЖНЕ

для кожного, головне для всіх П. Т. урядів, торговельників і ремісників, бібліотек, студентів і приватних людей є повідомлене, що існуюче тут уже від багатьох літ, на краєвій виставі в Чернівцях 1886 р. визначене почесним призначенням

ЗАВЕДЕННЯ ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ

Кароля Кобжинського і Еміля Канюка

тепер через набуто найновіших машин, пишем і інших знарядів значно побільшалося і тому свій зьказаль перенесло на *улицю ратушну ч. 12*, другий вхід також під *улицю лейбіву ч. 11*.

Заразом приступили догортити факховець, пан Еміль Канюк яко співзакладник сего переплетничого заведення і тепер оно зможе під новою фірмою

— о Кароль Кобжинський і Еміль Канюк о —

а управління персоналом всі факхові роботи, як: опрацювання книжок, роботи галвантерійні, друк на стяжки до шпінці, окрасу до гаттовань, ручних робіт і т. д. для П. Т. урядів, шкіл, бібліотек і приватних людей по найнижчих цінах як найліпше і як найскорше доставляти.

Проевмо в ласкаві замовлення

з поважанем

8—10

Кобжинський і Канюк.

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним через Впреосв. Митр. і Преосв. Еп. Ординарияті всіх трех галицьких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарські знаряди, збіжжя в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливих вогнів за можливо найнижшою оплатою.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори наклучені з першими Товариствами контрааскураційними подають „Дністрові“ можливість обезпечувати і виплачувати і найвищі суми.

Поліс „Дністра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ після всіх можливих комбінацій з товариствами взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористийніші услужія і видає поліс і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, створене зареєстроване з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третих лиць вкладки до опрощеновані по 5 процент. Гваранція цілкова. Уділь по 50 корон. Позички уділяють ся тільки власителям реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтгає ся десята часть на уділ.

Згодошенія о уділені агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають сл.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ І ШКОЛІ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-руського народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просвіти“, а виконана в літографічній закладі Андрія Андрійовича у Львові.

Книгарська ціна карти, наклеєної вже на полотні, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просвіті“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чиме скорше!

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з антики Ріхтера в Празі, загально признаний знаменитий умирюючий лік на втиранє: по ціні 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всіх антиках. Просимо жадати сей загально улюблений лік просто під назвою Ріхтера Liniment з котвицею і приймати з остерожністю лише флажки зі знаком охоронним „Котвиця“ бо лише ті правдиві.

Антика Ріхтера під золотим львом у Празі.

П. Т.

Отрим маю честь повідомити шановних відбрателів, гостей і публіку, що я перебрав існуючий досі під фірмою

АНТІН ТАБАКАР і ГАІНА

склад корінних товарів, вин і делікатесів

— (заснований 1812 р.) —

а окрім того

АГЕНТУРУ І СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН

з дня 1-го липня с. р. і буду даліше вести під мою власною фірмою

СТЕФАН ГАІНА.

При сій нагоді складаю сердечну подяку за довіру, оказане так часто попередній фірмі, і прошу укліно, мати те саме довіре на даліше і для мене, при чім запевняю, що все старатиму ся задоволити шановних гостей добірними товарами найліпшого сорта, низькими цінами і уважною услугою.

Прошу о часті замовлення і пишущь

з поважанем

Стефан Гаїна.

Рух поїздів залізничних

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-європейского годинника.

Приходять	П о ї з д и						Відходять	П о ї з д и								
	поснішні			особові				поснішні			особові			мішані		
до Чернівців							з Чернівців									
3 Відня, Кракова, Львова, Станіславова, Коломиї і Снятина	1128	.	.	657	1028	550	До Снятина, Коломиї, Станіславова, Львова, Кракова і Відня	347	.	.	941	1029	538			
3 Букарешту, Яс, Сучави, Глибоки	329	.	.	912	1000	523	До Глибоки, Сучави, Яс, Букарешту	1203	.	.	717	1048	616			
3 Новоселиці, Садагури	1113 960	До Садагури, Новоселиці	430	621	

Підчеркнені числа означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мин. рано. — Середно-європейський час ріжиться ся від львівського о 36 минут, а від черновецького о 44 минут; коли на залізници є 12 год., то на львівськ. годиннику є 12 год. 36 мин., а на черновецьк. 12 год. 44 минут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

За редакцію відновідає Осип Маковей.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканяча.